

Lääkkeiden väärinkäyttö Suomessa – kyselytutkimuksen tuloksia

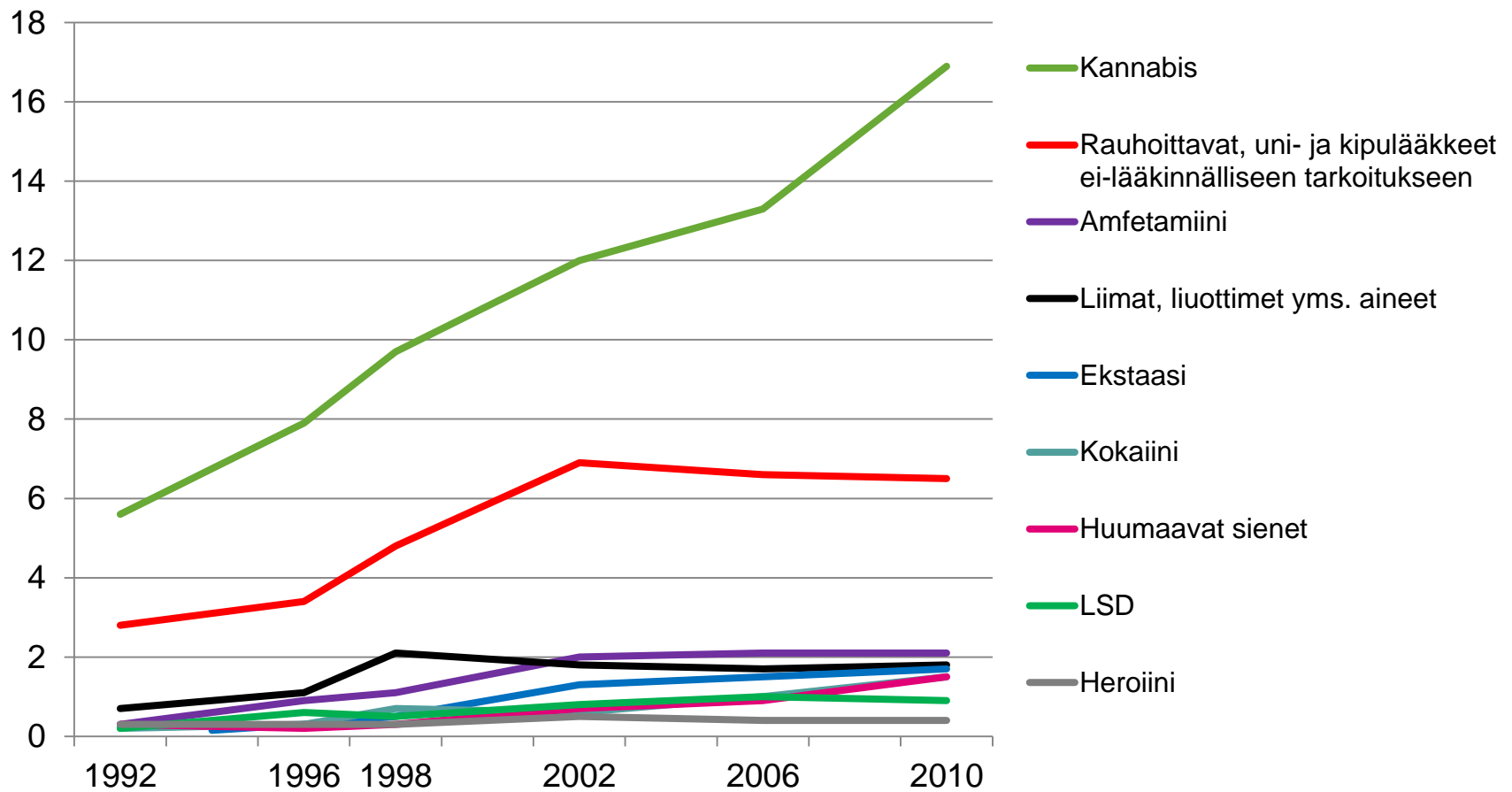
Alkoholi- ja huumeutkijain seuran talviseminaari 4.3.2014

TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN LAITOS

Eri aineiden käytön elinikäisprevalenssit (%)

Tavoitteena kuvata

- Lääkkeiden väärinkäyttöä väestötasolla
- Alkoholin ja huumeiden käyttöä lääkkeiden väärinkäyttäjillä
- Lääkkeiden käyttötarkoituksia

Aineisto ja menetelmät

- Vuosina 2002, 2006 ja 2010 kerätyt huumeveyskyselyt (N=7593)
- Postikysely (2010 myös internet)
- Kohdejoukkona 15–69-vuotiaat suomalaiset
- Vastajaat jaettiin 3 ryhmään:
 - Lääkkeiden väärinkäyttäjät (vain lääkkeitä, ei huumeita; n=283)
 - Huumeiden käyttäjät (sekä lääkkeitä että huumeita; n=222)
 - Vertailuryhmä (ei lääkkeitä, ei huumeita; n=6233)

Tuloksia

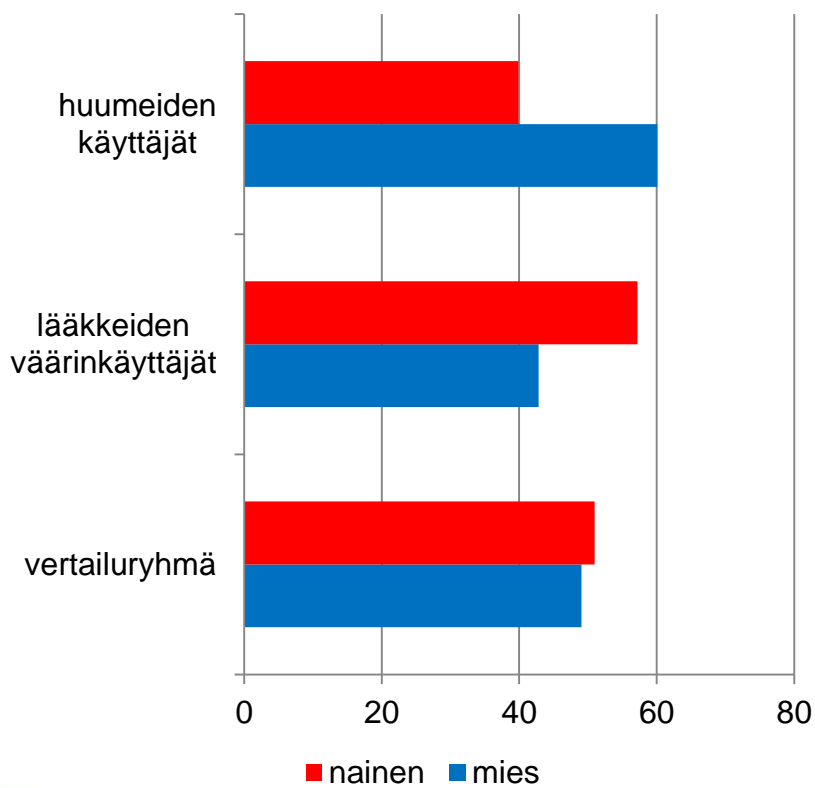
- 6,6 % vastaajista raportoi käyttäneensä lääkkeitä väärin joskus elämänsä aikana
- Läkkeitä väärinkäyttäneistä (n=506)
 - 37 % käyttänyt kuluneen 12 kk aikana
 - 18 % käyttänyt kuluneen 30 pv aikana
- 44 % raportoi käyttäneensä laittomia huumeita joskus elämänsä aikana (kannabista 94 %, amfetamiinia 37 %, ekstaasia 28 %)

Ikäjakaumat

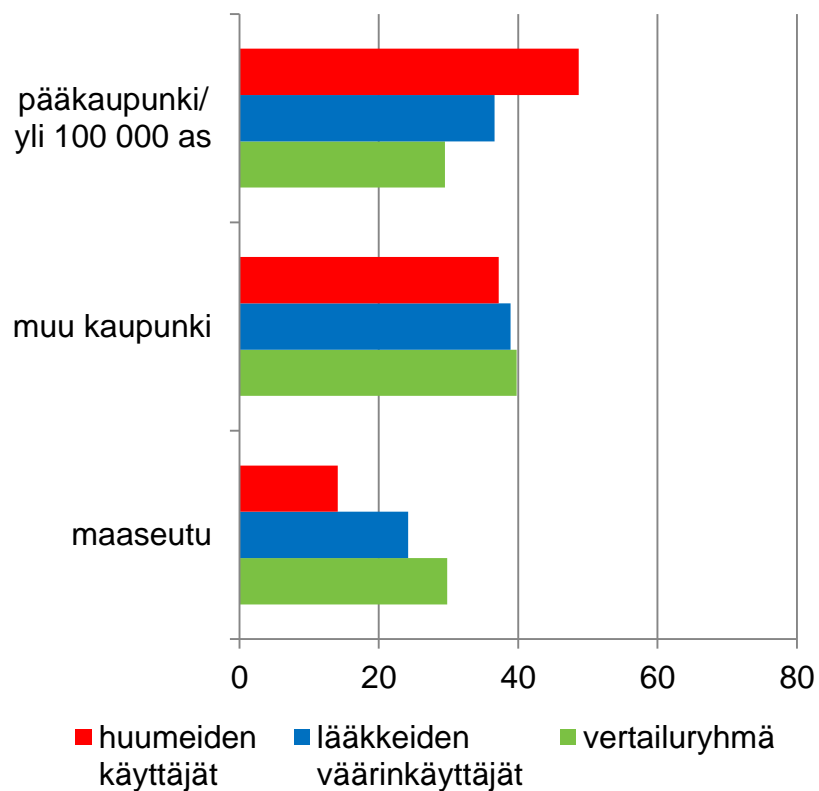
ikä (vuosina)	vertailuryhmä (%)	lääkkeiden väärinkäyttäjät (%)	huumeiden käyttäjät (%)
15-24	15.6	14.1	29.7
25-34	14.9	11.7	31.5
35-44	18.6	17.7	21.6
45-54	22.0	22.0	14.4
55-64	20.4	24.8	2.7
65-69	8.5	9.9	0.0

Lääkkeiden väärinkäyttäjät vs. vertailuryhmä (%)

Sukupuoli

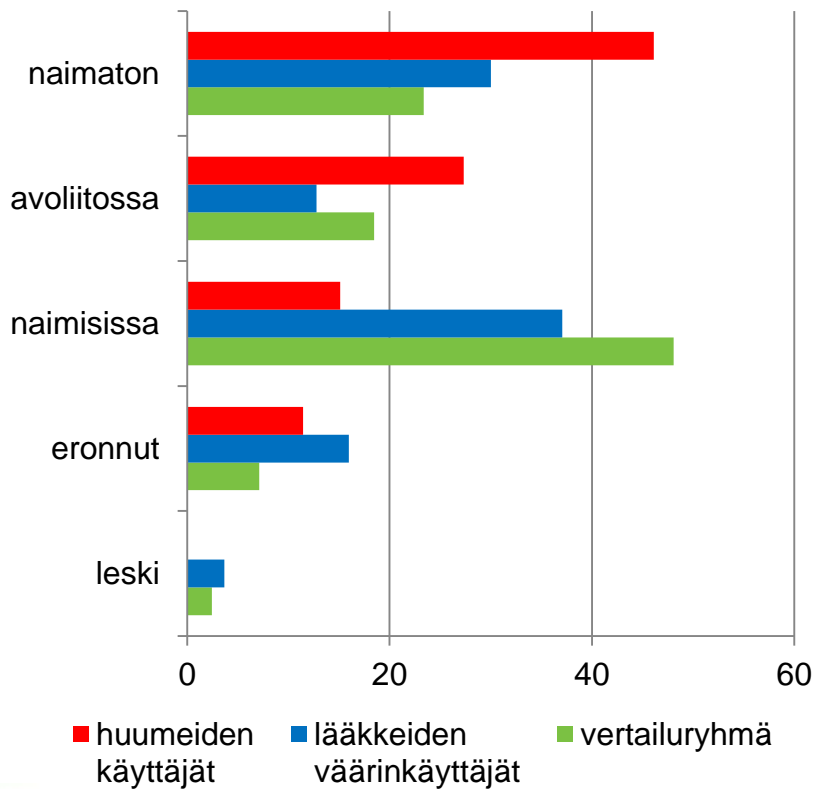

Asuinpaikka

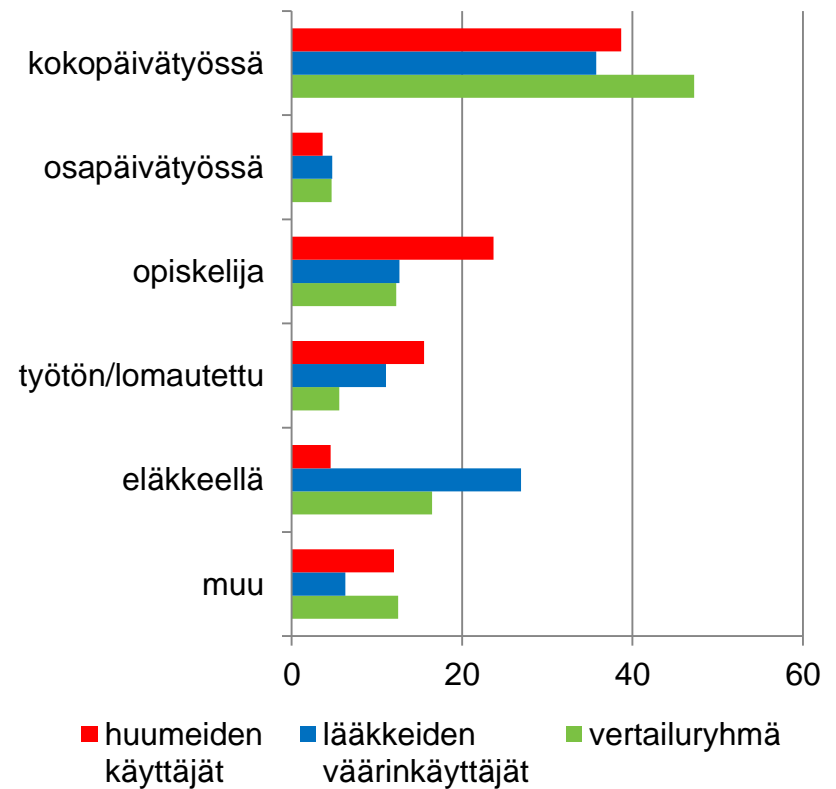

Lääkkeiden väärinkäyttäjät vs. vertailuryhmä (%)

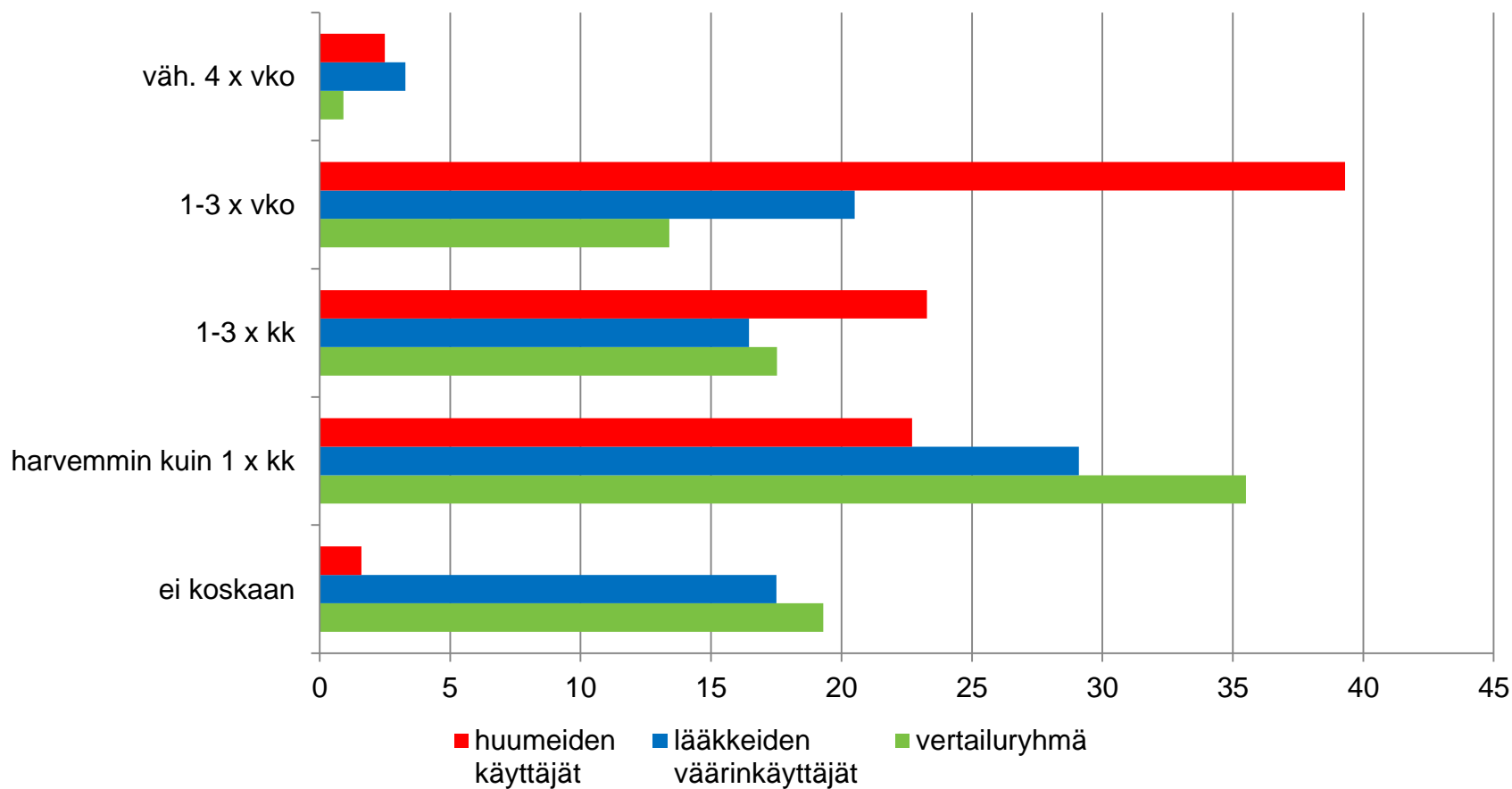
Siviilisäätty

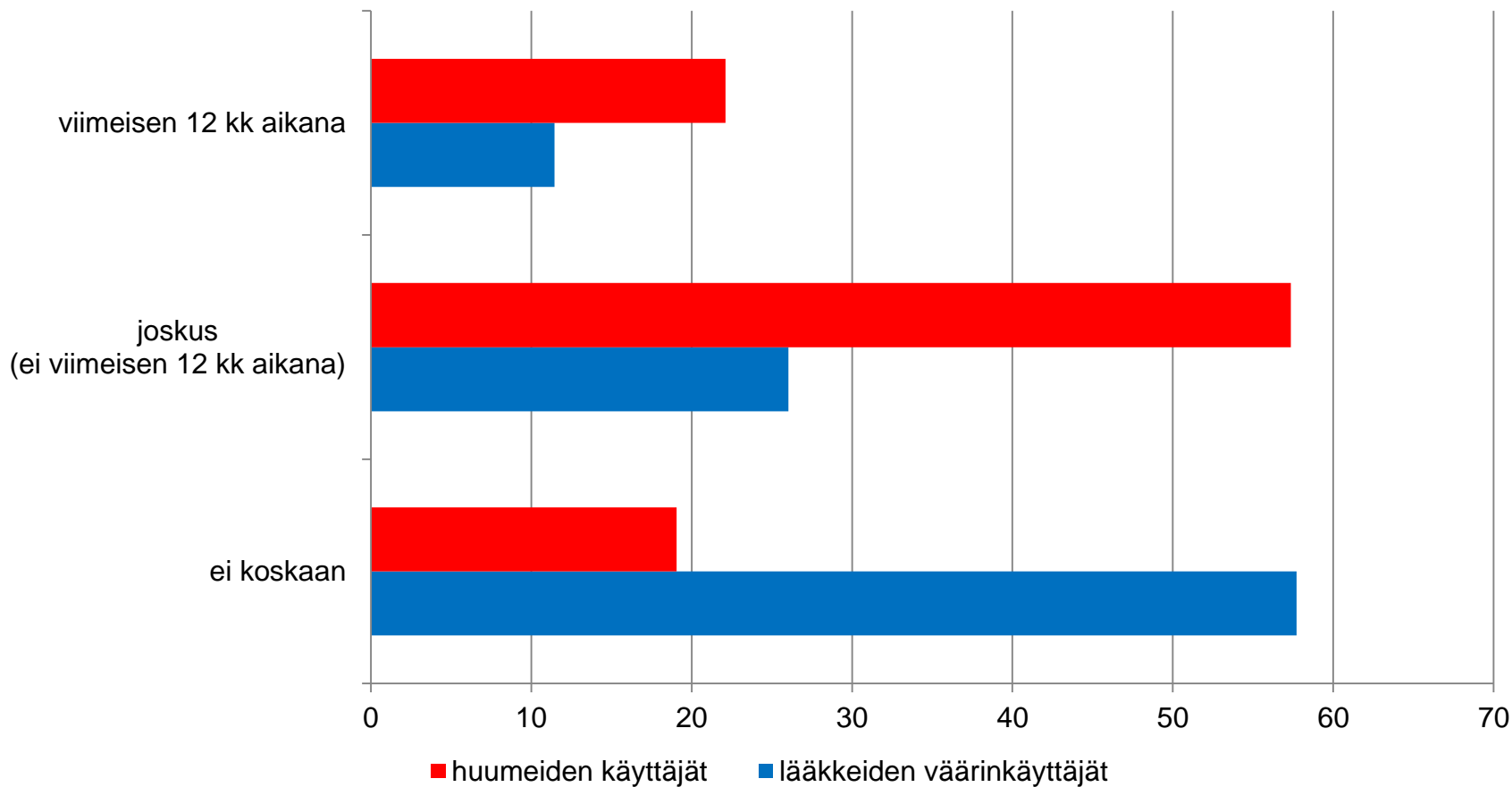
Toimi

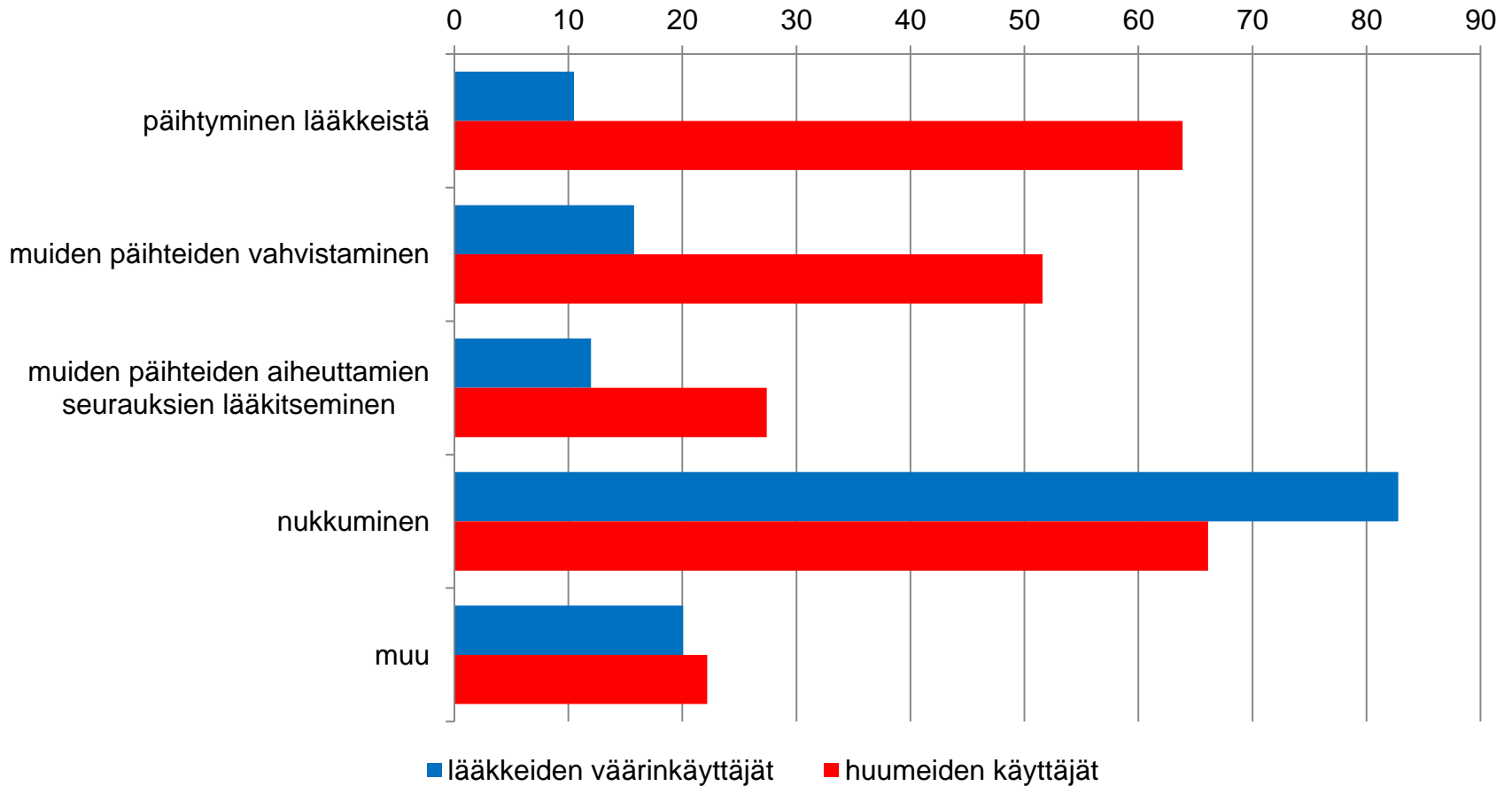
Alkoholin runsas kertakulutus (yli 4/6 annosta kerralla, %)

Käyttänyt lääkkeitä samanaikaisesti alkoholin kanssa (2010, %)

Lääkkeiden käyttötarkoitus (2010, %)

Johtopäätöksiä

- 7 % väestöstä eli n. 250 000 suomalaista käyttänyt joskus elämänsä aikana lääkkeitä ei-lääkinnälliseen tarkoitukseen → olemassa oleva ongelma, josta ei silti juuri puhuta
- Lääkkeiden ei-lääkinnällisestä käytöstä mahdollisesti seuraavat haitat (mm. vakavampi väärinkäyttö tai riippuvuus) sekä käytön kytkeytyminen muiden päihteiden käyttöön ja sosiaalisiin ongelmiin korostaa kuitenkin sitä, että kyseessä on ilmiö, johon olisi syytä kiinnittää huomattavasti enemmän huomiota

Lähde

- Karjalainen K & Hakkarainen P. Lääkkeiden väärinkäyttö 2000-luvun Suomessa. Esiintyvyys, käyttäjäryhmät ja käyttötarkoitukset. Yhteiskuntapolitiikka 78 (2013):5